

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ПЛАН

за изпълнение на Стратегията за противодействие на радикализацията и тероризма

(2015–2020 г.)

През последните години тенденцията на разпространение и засилване на радикализацията в глобален план се задълбочава. Тероризмът вече се използва не само като инструмент за постигане на конкретни политически цели в отделна страна или регионален конфликт, а е насочен към принципна смяна на съществуващата система на международни отношения. Нови заплахи като „саморадикализация чрез Интернет“, „насилствена радикализация“, „чуждестранни бойци“ стават неразделна част от ежедневието – тези явления налагат обединяване на националните и международните усилия за тяхното противодействие. Съвременният тероризъм и свързаните с него проявления са част от една комплексна и динамична среда, която успешно се адаптира към всякаква политическа и икономическа конюнктура. Слабата или разпадаща се държавност в райони в близост до България създава предпоставки за траен териториален контрол от страна на терористични организации, както и за сливане на терористични с криминални структури и произтичащото от това придобиване на значителен финансов ресурс и използването му за нови терористични действия.

България е изправена пред редица рискове за своята национална сигурност, но три от тях имат основна роля в частта за контратероризма:

- Конфликтите и кризите в Близкия изток, Африка, Южна Азия и свързаното с тях разрастване на влиянието на терористичната организация „Ислямска държава в Ирак и Леванта“ (ИДИЛ) и други терористични групировки в тези райони.
- Преминаването през територията на България на чуждестранни бойци, отправящи се към конфликтни зони с цел присъединяване към действащите в тях терористични групи или завръщащи се в страните на произход, силно радикализирани и с богат боен опит, генерират рискове и заплахи за сигурността както на съответните държави, така и за България.
- Многобройните потоци от бежанци и нелегални мигранти от Близкия изток, Африка и други кризисни региони към Европа. Една голяма част от тези потоци преминават през територията на България, като по този начин я подлагат не само на засилен имиграционен натиск, но и представляват реална възможност за анонимно проникване и трайно усядане в страната на лица, съпричастни към терористична дейност.

Посочените рискове наложиха изработването на цялостна Стратегия за противодействие на радикализацията и тероризма (СПРТ) с хоризонт на действие 2015 – 2020 година. Настоящият план се създава с цел определяне на конкретни дейности, които да подпомогнат изпълнението на СПРТ. Планът определя секторни дейности по линия на противодействието на радикализацията и тероризма за целия период на СПРТ от 2015 до 2020 г., както и отвъд него. Всеки отделен сектор на държавата с отношение по противодействието на горепосочените престъпни дейности и негативни явления ще изработва планове, в рамките на които ще се планират цели, задачи и конкретни мероприятия с времева рамка до 24 месеца.

Настоящият план предвижда комплекс от мерки, фокусирани върху превенцията и противодействието на радикализацията и тероризма.

ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА ПЛАНА СА КОНКРЕТИЗАЦИЯ НА ОСНОВНИТЕ ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЯТА ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА РАДИКАЛИЗАЦИЯТА И ТЕРОРИЗМА:

- **Изработване на ефикасна правнонормативна рамка** за превенция на радикализацията на отделни лица или групи от българското общество и на привличането на български граждани към терористична дейност.
- **Изграждане на система за мониторинг и координация** с цел възпиране на разпространителите на радикална пропаганда и лицата, набиращи членове на терористични организации.
- **Подобряване организацията и дейността на специализираните структури на държавата** с цел ефективно противодействие на използваните от международните терористични организации методи и средства, целящи осъществяване на терористична дейност. Повишаване взаимодействието с държавите от Европейския съюз и НАТО.
- **Разширяване и задълбочаване на административния капацитет** на служителите от държавния сектор, имащи отношение и изпълняващи задачи по противодействието на радикализацията и тероризма. Създаване на устойчиви механизми за взаимодействие с неправителствения сектор за публично–частно партньорство в тази сфера.

За осъществяване на целите в България трябва да се предвидят и реализират редица мерки, целящи изграждането на повишена обществената чувствителност не само към тероризма, но и срещу радикализацията и насилствения екстремизъм във всичките им форми. Държавните институции и гражданското общество ще осъществяват непрекъснати и решителни действия за идентифициране и противодействие на всякакви форми и прояви на радикализация. Българското правителство посредством своите правоохранителни и специални служби ще противодейства решително на всякакъв вид терористична дейност, включително и подготовката за осъществяване на такава дейност.

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	СРОК	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	
			Водеща	Подпомагаща
1. Изработване на ефикасна правно-нормативна рамка за превенция и противодействие на радикализацията и тероризма.	1.1. Допълване на съществуващата национална правнонормативна рамка с адекватни на съвременната среда за сигурност законови текстове, осигуряващи възможности за преследване и разследване на извършителите на незаконна дейност, свързана с радикализация и тероризъм.	2016 г.	Министерски съвет	МВР, МП, ДАНС, ВКП
	1.2. Хармонизиране на националната правнонормативна рамка с определенията на ЕС за противодействие на радикализацията и насилствения екстремизъм в електронното медийно пространство и интернет, в насока недопускане и противодействие на процеси като подстрекаване към омраза, разпространение на обучителни техники за терористична дейност, рекрутиране за извършване на терористична дейност.	В края на всяка година	Министерски съвет	МВР, МП, МВнР, ВКП
	1.3. Формиране на междуведомствена работна група за създаване на нормативна база за противодействие на изказвания и послания, подбуждащи към омраза по интернет и в СМИ.	2016 г.	МВР	ДАНС, МП, СЕМ, ВКП, доставчици на Интернет-услуги
	1.4. Изготвяне на концепция за комуникация с медиите и гражданското общество в условията на управление при кризи, възникнали в резултат от терористична дейност.	2016 г.	ДАНС	МВнР, МВР, МЗ, МОСВ, МЕ, Правителствена информационна служба
	1.5. Актуализиране на подзаконовата нормативна база, регламентираща минимални изисквания за физическа защита, организация и подготовка и оценка на състоянието на обекти от критичната инфраструктура.	2016 г.	МВР	МРРБ, ДАНС, НСО
	1.6 Изготвяне на национален план за противодействие на тероризма и съответна система от съгласувани планове на регионално ниво и на обектите от критичната инфраструктура.	2016 г.	МВР	ДАНС, МО, МРРБ, МТИТС, МЗ, НРС, МИ, МЕ, МТ, АЯР, НСО
	1.7. Разработване на механизъм за оказване на съдействие на български граждани, станали обект или жертва на терористичен акт на територията на трети държави.	2016 г.	МВнР	ДАНС, МВР, МО, НРС
	1.8. Разработване на териториално насочени и проблемно ориентирани	2017 г.	МВР	МО, МОН, ДАНС, ММС, МТСП, МК, НПО

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	СРОК	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	
			Водеща	Подпомагаща
	програми за превенция на радикализацията и насилствения екстремизъм.			
	1.9. Разработване на национална програма на централно и регионално ниво за деангажиране, дерадикализация и рехабилитация на лица, желаещи излизане от екстремистки среди.	2020 г.	ДАНС	МВР, НПО
	1.10. Изработване на комуникационна стратегия по въпроси на противодействието на радикализацията и насилствения екстремизъм.	2017 г.	ДАНС	МВнР, МВР, НПО
2. Изграждане на система за мониторинг и координация.	2.1. Създаване и поддържане на мрежа от контактни точки в министерствата и ведомствата по отношение на противодействието на радикализацията и тероризма.	2016 г.	ДАНС	МВР, МВнР, МП, МО, МОН, МТСП, ММС, НРС, ВКП, ДАБ-МС, НСО
	2.2. Актуализиране на контактните точки и служителите от министерствата и ведомствата, имащи отношение към противодействието на тероризма, с цел подобряване на контактите с Националния контртерористичен център (НКТЦ), ситуиран в ДАНС.	2016 г.	ДАНС	МВР, МВнР, МО, МИ, МЕ, МЗХ, МЗ, НРС, ВКП, ДАБ-МС, НСО
	2.3. Създаване на работещ механизъм, протокол и информационна платформа за бърз и качествен обмен на информация между контактните точки и НКТЦ.	2016 г.	ДАНС	МВР, МВнР, МП, МО, МОН, МТСП, ММС, НРС, ВКП, ДАБ-МС, НСО
	2.4. Изграждане на механизъм за координация и обмен на информация между централната и местната власт и неправителствените организации по проблемите на радикализацията и насилствения екстремизъм.	2016 г.	ДАНС	МВР, обл. съвети за сигурност, общ. комисии за обществен ред и сигурност, НПО
	2.5. Изграждане на механизъм за сътрудничество между централна и местна власт и религиозни и етнически общности, в съдружие с неправителствени организации, за предотвратяване на възможности за терористично рекрутиране на територията на България.	2017 г.	НКТЦ	МВР, областни управители, НПО
	2.6. Разработване на концепция и програма за изграждане на система за взаимодействие между компетентните държавни институции и неправителствените организации за анализ на тенденции и конкретни прояви или белези на радикализация сред лица от рисковите групи.	2016 г.	ДАНС	МВР, МОН, МП, МЗ, МТСП, ММС и НПО
	2.7. Разработване на методика за идентифициране, наблюдение и оценка	2016 г.	ДАНС	МВР, НПО

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	СРОК	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	
			Водеща	Подпомагаща
	на проявленията и рисковете от радикализация, както и за анализ на основните фактори за радикализация.			
	2.8. Разработване на методика за установяване на сайтове, чрез които се осъществява екстремистка пропаганда и открити призови за насилствени действия.	2016 г.	ДАНС	МВР, НРС, СВИ – МО
	2.9. Оценка на съществуващото информационно взаимодействие между ДАНС, МВР, МО и НРС в рамките на НКТЦ по отношение на сигнали за подготовка на терористична дейност и оперативно интересни лица. При необходимост – разработване на конкретни мерки за подобряване на взаимодействието.	2015 г.	ДАНС	МВР, НРС, СВИ, НСО и ВП – МО
	2.10. Изграждане на механизъм за уведомяване на НКТЦ от други министерства и ведомства (извън МВР, НРС, НСО, СВИ и ВП-МО) за потенциални случаи и/или източници на терористична заплаха.	2015 г.	ДАНС	МВР
	2.11. Изграждане на механизъм за събиране и обмен на информация с държавите от ЕС за движението в рамките на Съюза на радикални лидери, подбуждащи към тероризъм.	2016 г.	ДАНС	МВР
	2.12. Изграждане и укрепване капацитета на Националния ситуационен център към Съвета по сигурността към Министерски съвет.	2016 г.	Министерски съвет	МВР, ДАНС, МО, НРС, МВНР, МЗ
	2.13. Установяване на обектите от националната критична инфраструктура (НКИ), европейската критична инфраструктура (ЕКИ) и критичната инфраструктура на НАТО, евентуални терористични атаки срещу които могат да предизвикат голям брой човешки жертви и/или значителни щети на националната и европейската инфраструктура.	2016 г.	МВР	ДАНС, МО, МИ, МЕ, АЯР, БЕХ и собственици / оператори на НКИ и ЕКИ
	2.14. Оценка на уязвимостта на обектите от критичната инфраструктура на страната, вредите от евентуална терористична атака срещу обекти от НКИ и ЕКИ в страната и създаване на план за защита на тези обекти.	2016 г.	МВР	ДАНС, МВНР, МО, МТИТС, МФ, МРРБ, МИ, МЕ, МП, МЗХ, МЗ, МОСВ, МТ, НСО областни управители
	2.15. Извършване преглед на ефективността на контрола по трасетата на европейските инфраструктурни коридори на територията на страната и набелязване на конкретни мерки за повишаването му.	2016 г.	МВР	Съответните министерства и ведомства
	2.16. Изграждане на система от центрове за управление при възникване на	2016 г.	Министерски	Съответните

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	СРОК	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	
			Водеща	Подпомагаща
	извънредни ситуации и кризи.		съвет	министерства и ведомства
	2.17. Оптимизиране на дейността по технологичното осигуряване на службите от задължителния граничен контрол по вземане на мерки в зоните на ГКПП по противодействие на тероризма.	2015 г.	МВСВГК	НКТЦ
	2.18. Актуализиране на мерките за контрол и наблюдение на подалите документи за получаване на убежище или имигрантски статут в България с цел идентифициране на рискови представители и потенциални извършители на терористични действия на територията на България.	Всяка година	ДАНС	МВР, ДАБ - МС
	2.19. Изследване на практиките по т. 2.18. в т.ч. и практиките за ранно детектиране на подобни лица в държави извън ЕС.	2016 г.	МВнР	МВР, НРС, СВИ
3. Подобряване организацията и дейността на специализираните структури.	3.1. Разработване на методика за определяне на нива на заплахата от терористична дейност на територията на България и срещу българските интереси зад граница.	2016 г.	НКТЦ	МВР, ДАНС, НРС, НСО СВИ – МО
	3.2. Годишен анализ на състоянието на радикализацията и нейния обхват сред рисковите групи.	Всяка година	ДАНС	МВР, МОН, МО, МЗ, МТСП, МП, НПО
	3.3. Създаване на национален регистър на обектите от критичната инфраструктура със съответни характеристики.	2016 г.	МВР	ДАНС, МО, МИ, МЕ, МЗХ, МЗ, МОН, АЯР
	3.4. Преглед на съществуващите мерки за сигурност на официалните представителства на чужди държави, чуждестранни военнослужещи и военни формирования на територията на Република България, както и на българските официални представителства и делегации зад граница и българските контингенти, участващи в операции и мисии, с цел недопускане на терористични атаки срещу тях.	2016 г.	ДАНС	МВР, МВнР, НРС, СВИ – МО, МЕ, МИ
	3.5. Преглед и актуализация на нормативната уредба, регламентираща мерките за физическа защита и сигурност на обектите от критичната инфраструктура.	2016 г.	МВР	ДАНС, МО, МИ, МЕ, МРРБ, МТИТС, МОН, АЯР
	3.6. Оценка на актуалното състояние на ефективността на охраната на	2016 г.	МО	МО

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	СРОК	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	
			Водеща	Подпомагаща
	поделенията в Българската армия и другите обекти на МО с цел опазване на оръжието, боеприпасите, общоопасните и други средства на въоръжение.			
	3.7. Повишаване на способностите за реагиране на Специализирания отряд за борба с тероризма (СОБТ), специализираните групи за намеса към ОДМВР, Сектора за издирване и задържане на служба „Военна полиция“ – МО и други специализирани звена от правоохранителната система в случай на осъществен терористичен акт.	2016 г.	МВР	МО
	3.8. Разработване на концепция за изграждане на интегрирана национална система за видеонаблюдение.	2016 г.	МВР	ДАНС, МО, МИ, МЕ, МТ, МРРБ, МТИТС, МОН, НСО, АЯР
	3.9. Създаване в областните дирекции на МВР на регистри за изградените системи за видеонаблюдение в търговски и други обекти с масово събиране на хора.	2016 г.	МВР	Министерства и ведомства, имащи отношение
	3.10. Повишаване на възможностите за идентификация, контрол и пресичане на възможностите за комуникация чрез интернет на лица, подозирани в съпричастност към терористична дейност.	2016 г.	ДАНС	МВР, МТИТС, Интернет и мобилни оператори
	3.11. Преглед на програмите в ЕС по наблюдение на екстремистки сайтове и оценка на възможностите за включване на България в тези програми.	2016 г.	МВР	ДАНС, МВНР
	3.12. Преглед и оценка на възможното прилагане на добри практики в други държави по отношение на борбата с противообществени прояви, наркомании, футболно хулиганство, домашно насилие и др. с цел интегриране на мерки за противодействие на радикализацията и насилствения екстремизъм.	2016 г.	МВР	ДАНС, МВНР, НПО
	3.13. Актуализиране на концепцията „Полиция в близост до обществото“ с оглед на новите заплахи.	2016 г.	МВР	НПО
	3.14. Оценка и оптимизиране на съществуващите механизми за контрол върху производството, съхраняването, употребата и търговията с оръжие, боеприпаси, взривни, ядрени, химически, бактериологически и	2016 г.	МВР	ДАНС, МО, МИ, МЕ, АЯР

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	СРОК	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	
			Водеща	Подпомагаща
	радиоактивни материали и изделия и технологии с двойна употреба.			
	3.15. Изработване на комплексни мерки на междуведомствено ниво по отношение режима и сроковете за пребиваване на чужденци в Република България, със специално внимание по отношение на гражданите от т.нар. рискови държави.	2016 г.	МВР	ДАНС
	3.16. Създаване на единна електронна система за регистрация на гости в местата за настаняване (хотели, хостели, къщи за гости и др.).	2016 г.	МТ	МВР, ДАНС, МФ
4. Повишаване на административния капацитет.	4.1. Изграждане на експертен капацитет за систематично анализиране на основните фактори за радикализация.	2016 г.	Министерски съвет	ДАНС, МВР, НРС, МОН, МП, МО, МТСП
	4.2. Създаване на специализиран национален център за обучение на служители, ангажирани с противодействието на тероризма и радикализацията.	2017 г.	Министерски съвет	МВР, ДАНС, НРС, МОН, МО
	4.3. Разработване на програми за целево обучение на педагогически персонал, социални работници, полицаи и команден състав от БА, служителите от надзорно-охранителния състав в местата за лишаване от свобода и други служители, ангажирани в системата за противодействие на радикализацията.	2017 г.	МВР	ДАНС, МП, МОН, МТСП, МЗ
	4.4. Повишаване квалификацията на служителите по сигурността и полицейските служители, обезпечавачи сигурността и охраната на обектите от НКИ, ЕКИ и местата с масово пребиваване на хора, в насока детектиране, предотвратяване и пресичане на злоумишлени действия с акцент върху евентуални терористични посегателства.	2016 г.	МВР	ДАНС и Ръководители на министерства и ведомства
	4.5. Разработване на програми и мерки, способстващи развитието и подобряването на межкултурния и междуконфесионалния диалог, с цел предотвратяване и директно противодействие на факторите за насилствен екстремизъм.	2020 г.	МОН МТСП МК ММС	НКТЦ
	4.6. Изграждане на специализирани структури или определяне на отделни функционално ангажирани експерти в компетентните министерства и	2016 г.	Министерски съвет	МВР, ДАНС, МОН, МП, МО, МТСП, ММС,

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	СРОК	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	
			Водеща	Подпомагаща
	ведомства в областта на противодействието на факторите за насилствен екстремизъм и радикализация.			
	4.7. Специализирано обучение на експертите по т. 4.6, както и на представители от органите на следствието, прокуратурата и съда по въпроси, свързани с радикализацията, насилствения екстремизъм и терористичното рекрутиране.	2020 г.	Министерски съвет	МП, МВР, НИП, НКЦ
5. Прилагане на допълнителни мерки.	5.1. Изготвяне на годишен план за изпълнение на СПРТ по раздели и сфери на дейност.	всяка година	НКЦ	Съответните министерства и ведомства
	5.2. Предоставяне на годишния план за изпълнение на СПРТ от министъра на вътрешните работи за обсъждане на заседание на Съвета по сигурността към Министерски съвет и последващо приемане от Министерски съвет.	всяка година	МВР	МВР
	5.3. Изготвяне и предоставяне на МВР на периодични отчети от министерствата и ведомствата относно изпълнението на мерките по настоящия план и евентуални затруднения и проблеми в работата.	всяка година	Съответните министерства и ведомства	МВР
	5.4. МВР изготвя обобщен отчет и анализ на изпълнението на плана и го внася в Съвета по сигурността към Министерски съвет.	всяка година	МВР	Съответните министерства и ведомства
	5.5. Междинен преглед на СПРТ към средата на 2018 г. или при настъпила необходимост вследствие от резки изменения в средата за сигурност.	2018 г.	МВР	Съответните министерства и ведомства
	5.6. Разработване на нов проект на СПРТ не по-късно от 6 месеца преди достигане на времевия хоризонт на настоящата Стратегия през 2020 г.	2020 г.	МВР	Съответните министерства и ведомства

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ:

- ДАБ-МС** – Държавна агенция за бежанците към Министерски съвет
- АЯР** – Агенция за ядрено регулиране
- БЕХ** – Български енергиен холдинг
- ВКП** – Върховна касационна прокуратура
- ВП-МО** – Военна полиция – Министерство на отбраната
- ГКПП** – Граничен контролно-пропускателен пункт
- ДАНС** – Държавна агенция „Национална сигурност“
- ЕКИ** – Европейска критична инфраструктура
- ИДИЛ** – терористичната организация „Ислямска държава в Ирак и Леванта“
- МВНР** – Министерство на външните работи
- МВР** – Министерство на вътрешните работи
- МВСВГК** – Междуведомствен съвет по въпросите на граничния контрол
- МЕ** – Министерство на енергетиката
- МЗ** – Министерство на здравеопазването
- МЗХ** – Министерство на земеделието и храните
- МИ** – Министерство на икономиката
- МК** – Министерство на културата
- ММС** – Министерство на младежта и спорта
- МО** – Министерство на отбраната
- МОН** – Министерство на образованието и науката
- МОСВ** – Министерство на околната среда и водите
- МП** – Министерство на правосъдието
- МРРБ** – Министерство на регионалното развитие и благоустройството
- МС** – Министерски съвет
- МТ** – Министерство на туризма
- МТИТС** – Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
- МТСП** – Министерство на труда и социалната политика

МФ – Министерство на финансите
НИП – Национален институт на правосъдието
НКИ – Национална критична инфраструктура
НКТЦ – Национален контртерористичен център
НПО – Неправителствени организации
НРС – Национална разузнавателна служба
НСО – Национална служба за охрана
СВИ-МО – Служба „Военна информация“ – Министерство на отбраната
СЕМ – Съвет за електронни медии
СМИ – Средства за масова информация
СПРТ – Стратегия за противодействието на радикализацията и тероризма
СС-МС – Съвет по сигурността към Министерски съвет